

Universitätsbibliothek Paderborn

**Pasteye Vande Calvinisten Ontdeckt Rakende het
opnemen vande grontreghelen Der Oude Ketteren**

Hazard, Cornelius

Antwerpen, 1670

II. Deel. Augustinus en wilt de Schriftuere niet anders aenveert, noch verstaen hebben, dan sy vande Catholijcke Kercke aenveert, ende verstaen wort.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34133

10 Paskeye vande Calvinisten
oock dsen gheest te hebben / nochrang de Calvinisten
selve moeten bekennen dat s'hem metter daet niet
en hadde / aenghesten dat-se de Manichéen als bue-
le betters moeten verbloeten.

II. D E E L.

Augustinus en wilt de Schriftuere
niet anders aenveert , noch ver-
staen hebben , dan sy vande Ca-
tholijcke Kercke aenveert , ende
verstaen wort.

Naer dat nu den H. Augustinus aen de Ma-
nichéen , Pelagianen , Arianen , en andere ketters be-
zoont hadde / dat alles wat sy leerden twijfelach-
tig en onseker was/ten eersten om dat de Schrif-
tuere die sy bp. brochten niet klaer en waren / an-
gesien dat-se van hun self niet glossen en by-boeghs-
selg moesten verklaret worden / ten tweeden om
dat-se niet en kosten bewijzen dat het den H. Ghrist
was die hun dese glossen ende bp-boeghsels inven-
delijck leerde : Naer al dit / segghe ick / was sy te
vreden upi de Heilige Schriftuer te disputeren/
Want sept sy / ick herkenne ende omhelse de ghetuig-
nissen vande HH. Schriften . maer niet ghelyck gho-
teden die voorstelt/re weten/ niet utre epghen up/
legginghen ende verklarughen / want die sijn on-
seker ; ick wille / sept sy / handelen upi de Schrif-
tuere / soo alg-se van de H. Catholijcke Kercke en-
de over-een stemminghe der HH. Vaders / ver-
staen wort.

Hoort hem dan sprekken de unit. Eccles. cap. 5. ende
Contra Crescon. lib. 1. cap. 32. Wp houden / sept sy / ban
de waerheyt der HH. Schriften; doch alsoo de moes-
wsligge

vele dinghen / dooz eene bedrieghelyke verklarint-
sche/upleggen / wyp houden 't ghene dies-aengaen-
te de Catholijke Kercke / die dooz de authozitepte
van de H. Schriftuere gheremandeeert wordt/
schaeght heeft / op dat / aenghesien de Schriftuere
niet bedrieghen en kan / indien semant dooz de dup-
teghed van eenighe questie vreest bedroghen te
worden / daer over de Catholijke Kercke te raede
ge / de welcke ons de H. Schriftuere / sonder eenighe
tweyfslachtinghept / aentwijst.

2. Seght hy : *Contra Epist. fundam. cap. 5.* Icht en sou-
te au het Evangelie niet gheloooven ten waer sae-
tin dat my beweeghde de authozitepte van de Catholijke
kercke (dat is / de Schriftuere soo-se van de
kercke verstaen ende voorghestelt wort) want ick
hebbe hun ghehoorsaem geweest als sy my sepeden-
geloost het Evangelie / waerom en sonde ick hun
niet ghehoorsaem sijn / als sy my segghen / en ghe-
lost Manicheus niet?

Augustinus niet te vreden wesende met dit soo ene-
ghet te segghen / gaet de ketters hier in overtups-
pelen / gheeft hun de redenen waerom dit soo we-
ren moet / ende saemen de teekenen uyt de welcke
men de H. Kercke kan kennen/ende gelijck als sien
oor de ooghen.

Daer sijn vele dinghen/sept hy / die my niet rechte
houden in den schoot van de Catholijke Kercke:
My hout het ghemeeen ghevoelen van de volcken
machten (dat is / de alghemeenthept van de Kercke)
ten tweeden / de authozitepte niet mirakels he-
got/dooz de hope ghevoerd/dooz de liefde vermeer-
der / door de onthept versterkt (dat is / de heilige
hepte bande Kercke) ten derden / my hout de succes-
sie der Prieesteren van den stoel des Ap. Sctls Petri,
ten den welcken den Heere nae de verrijzenisse syne
schapen heeft te wepden ghegeheuen / tot den tegen-
woordighen Bisshop (dat is / de successie der Pau-
len) ten lesten hout my den nacht Catholijck / den
welcken niet sonder reden dese Kercke alleen tus-
schen

schen soo vele ketterhen behouden heeft / dat daer alle de ketterg Catholijck willen ghenoemt warden / als nochtans eenighen bremdelinc braegh / waer gaet men hier nae de Catholijke Kerche/ me-
mant van de ketterg en durft sijn Kerche noch
hups toonen: alle dan dese alderlesse banden van
den Chistelijcken naem / houden een gheloovigh
mensch niet recht in de Catholijke Kerche: Maer
sy de ketterg en is niet sulcx (noch algemeenheyt/
noch hepligheyt / noch successie / noch eentigheyt)
't welck my soude konnen aenlocken of houden/
men hoozt daer anders niet als beloosten van de
waerheyt te toonen / de welche indien se soo klar-
blykhelyck ghetoonit wort dat men daer niet aen
kan twijfelen sy moet voor alle die dingen gheselli
worden die my in de Catholijke Kerche houden.
Maer indien de waerheyt alleen beloost wort / en
de uiter aenghewesen / nsemant en sal my astreken
van dat gheloof / het welck myn ghemoet met soo
vele ende groote banden aan de Chistelijcke Religie
bast ghemaecte heeft.

Hoozt hem het selve argument voorstellen: op
rene andere plaece / te weten / de wil. cred. cap. 17.
Sullen wy twijfelen / seit sy / ons te verberghen
in den schoot van die Kerche / de welche dooz de be-
lydenisse van het menschelijke gheslachte / van den
Apostolijken stoel (desen noemmen nu onse Calvinisten
den stoel banden Antichrist) dooz de successie der Bis-
choppen (dese duert noch hedens daeghs) de ket-
terg ront som te vergheefg bassende/eengdeelg doch
dooz het vonnis van de ghemeeente / eengdeelg
dooz de ghewichtigheyt van de Concilien / eeng-
deelg oock door de majesteyt vande mirakelen / het
opperste sop van authoziteyt heeft ghekreghen
aen welche Kerche niet willen de voor plaece ge-
ben / is inder waerheyt / ofte groote godloosheyt/
ofte vermetelijke verwaentheyt: Wat is het an-
dersg alg ondanchbaerigh zyn aan de Godlijke hu-
ge ende kystant / als aen soe eene autoriteyt die niet
slechte eene moerte bekomen is / te willen wed-

stam-

Want inden alle wetenschappen / hoe slechte
ende licht sp zyn / leeraers en meesters moeten heb-
ben om gheleert te worden / wat stander verwaens
ter zyn / als de H. Schriften niet willen leeren dan
hare uplegghers? Et.

Bemerkt hier ten eersten dat / Augustinus / hter de
Icomische Kercke / ofte den stoel van den H. Petrus
Postel / 't welch al een dinghen is / den echtschen
spieggher van de schriftnere stelt.

Ten tweeden dat hy sich hout aen die uplegghen.

Ten derden / dat hy se hout voor de waerachtige
Kercke / om dat-se dooz de heele wereld bez-
trocht is / om dat-se de successie der Bischoppen/
beginnende banden H. Petrus / heeft / om dat-se dooz
meakels bevestigt is / om dat-se Heyligh is / om
dat-se den naem van Catholick voert / waer van niet
uiteeken alleen / noch hy de ketters van syne / noch
van onse tijden / te binden is.

Ten vierden / dat het godloosheyt / ofte verwaent-
syp d'autoriteyt van dese Kerck te verwetpen /
die haere uplegginghen niet te aenbeerdien.

Ten vijfden / dat het al een dinghen is / de schriftnere
boekken die dese Kercke recommandeert / te
vermaeden / ende de uplegginghen van de schriftnere /
die dese Kercke voorstelt / te verwetpen.

Op verwetpen dan met Augustino alle de uytleg-
ginghen der Calvinisten / met haerken besou'ren in-
wendighen gheest / ende houden ons / niet hem/aen
die Kercke de welcke alleen de schriftnere kan op-
rechtelijck uplegghen / ende die op voor de ooghe-
sien nu ter ijde de selve teekenen hebben die Augu-
stinos gies op telt.

III. DEEL.